

Flyttrapport 2024

Om rapporten

Denna rapport är framtagen för att belysa flyttströmmarna av tjänstepensioner inom ITP-området under 2024 och för att öka förståelsen för varför och hur de försäkrade agerar när de flyttar sin tjänstepension. Flytträtten som infördes 2007 är viktig för att ge de försäkrade valmöjlighet för var och hur deras tjänstepension ska förvaltas samt i vilket bolag.

Alecta är förvalsbolaget för anställda inom den privata tjänstemannasektorn (ITP). För de individer som inte gör ett aktivt val placeras

tjänstepensionen i en traditionell försäkring med garanti hos Alecta. Det är därför naturligt att det är fler individer som väljer att flytta ut sin tjänstepension än in till Alecta.

En flytt av tjänstepension som sker på fel grunder eller omedvetet är naturligtvis mycket olyckligt och kan vara ett dåligt val för den försäkrade. I rapporten kommer det att tittas närmare på hur ITP-flyttmarknaden har utvecklats och vilka drivkrafter som har legat bakom ökningen av antalet flyttar under 2024.

Sammanfattning	3
Inledning	4
Flyttmarknaden	5
Undersökning om flytt av tjänstepension 2024	7
Förslag på saker pensionsbolagen kan göra bättre	12
Noter	14
Mer information	15

Sammanfattning

Den totala flyttmarknaden är nu hälften så stor som premiemarknaden. Under 2024 var kapitalflyttarna drygt 45 procent större än föregående år. Ökningen var kraftigast inom valcentralsområdet.

Under 2024 genomfördes flyttar av ITP-kapital motsvarande 47 procent av premier-na i ITP 1 och ITPK. Flyttvolymen mer än tredubblades efter att den nya upphandlingsperioden började gälla i oktober 2023.

Tre fjärdedelar av ITP-kapitalet som har flyttats har gått till fondförsäkringar. Inom ITPK var det närmare 90 procent och inom ITP 1 går cirka 70 procent till fondförsäkring.

Alectas flyttnetto uppgick 2024 till -8,7 miljarder kronor.¹⁾ Av dessa flyttades 6,2 miljarder till fondförsäkringar och 2,5 miljarder kronor till traditionell försäkring.

Färre är medvetna

Medvetenheten om att ha genomfört en flytt av tjänstepensionen var 84 procent 2024, vilket var en kraftig minskning jämfört med 2023 års 92 procent.

Medvetenheten kan ha påverkats negativt av att 55 procent helt eller delvis tagit hjälp av en rådgivare eller annan tredje part. Även drivkraften för flytt kan ha påverkats av detta. I årets undersökning var det 49 procent som svarade att det var på eget initiativ att jämföras med 2023 års 69 procent. Eget initiativet var betydligt högre för

de som flyttade in till Alecta, 75 procent, än vad det var för de som flyttade ut, 44 procent.

79 procent har genomfört en jämförelse före flytt. Populäraste platser för jämförelse var Min Pension, Pensionsbolagens hemsidor och Bankernas hemsidor.

De försäkrades främsta skäl för flytt har varit att få Överblick och samla sina engagemang.

I årets undersökning har de försäkrade fått skatta sin kunskap om *traditionell respektive fondförsäkring*. Skillnaderna mellan män och kvinnor var stor, männen anser sig ha betydligt högre kunskaper. De inflyttade till Alecta anser sig också ha betydligt högre kunskaper än de som valt att flytta ut från Alecta.

De försäkrade har också skrivit om en *brist på kunskap och viljan att lära*, de har även haft funderingar kring *placeringar, erbjudande, hållbarhet och flytt av tjänstepension*.

Slutsatser

De bolag som har varit närmast den försäkrade var vinnarna på flyttmarknaden för tjänstepensioner under 2024.

Banker och försäkringsbolag med nära kundrelationer och omfattande kontorsnät var vinnare på tjänstepensionsmarknaden. Erbjudanden om rabatter på bolån och

” Under 2024 var kapitalflyttarna drygt 45 procent större än föregående år. Ökningen var kraftigast inom valcentralsområdet.

andra produkter har blivit allt vanligare, vilket kan medföra att tjänstepensionens långsiktiga betydelse underordnas kortsiktiga förmåner. Försäkrade som flyttade ut ur Alecta svarade att det ofta var andra bolag som initierat tanken på att flytta.

I djupintervjuerna framkommer att många försäkrade inte är medvetna om garantin i traditionell försäkring, vilket innebär en risk att de fattar beslut utan fullständig förståelse.

Samla och få bättre överblick var det största incitamentet till att flytta, en motivering bekräftad av AMF:s och KPA:s undersökningar. De som flyttade in till Alecta gjorde det främst för *lägre avgifter*. Trots önskemålet om överblick finns hinder såsom oflyttbara pensionsdelar (förmånsbestämt och PPM), vilket gör *Min Pension* till den enda samlingspunkten.

Det lägre utfallet i medvetenhet beror sannolikt på att många försäkrade fått omfattande hjälp med flyttprocessen.

Omedvetenheten återspeglas även hos AMF och KPA, vilket indikerar ett generellt problem med omedvetenhet kring pensionsflyttar.

Försäkrade efterfrågar ökad *kunskap* om skillnaderna mellan traditionell försäkring och fondförsäkring. Det finns också försäkrade som vill känna trygghet i att nuvarande kollektivavtalslösningar ger en tillräckligt bra pension, utan att själva behöva bli experter. Många försäkrade önskar tydligare och mer lättillgänglig information från aktörer som Avtalat, valcentraler och pensionsbolagen själva.

Sist men inte minst så är flytträtten positiv för medvetna försäkrade som tydligt kan värdera risk och produktval, men det ställer höga krav på kunskap och förståelse.

Inledning

De mest avgörande besluten är de val som de försäkrade gör under arbetslivets gång. De har i sin tur påverkan på arbetsinkomster och därmed storleken på den framtida pensionen. Oftast talas det dock bara om alla valmöjligheter som finns inom pensionssystemet.

För enskilda försäkrade kan det vara svårt att få en helhetsbild av de många olika alternativen inom pension. Kunskapsnivån om pensionssystemet och den egna pensionen är ofta begränsad eller mycket låg, särskilt bland yngre personer som ofta visar ett lågt engagemang i pensionsfrågor. Dessutom har många en bristande finansiell förståelse, vilket kan resultera i mindre gynnsamma pensionsbeslut.

Att det överhuvudtaget finns ett system med obligatoriskt sparande i tjänstepensioner är sprunget ur insikten att de flesta av oss på egen hand annars inte skulle spara tillräckligt till vår framtida försörjning. Den omsorgen har sedan blivit en viktig del av arbetsmarknadens kollektivavtal, alternativt i anställningsavtalen hos många arbetsgivare som inte har kollektivavtal. Utgångspunkten är alltså att den anställda inte måste fatta svåra investeringsbeslut själv – tjänstepensionen ska fungera ändå.

För de som av olika skäl vill engagera sig mer i sin tjänstepension har valmöjligheterna inom tjänstepensionen ökat de senaste decennierna. Det finns möjlighet att bestämma till exempel när den intjänade pensionen ska betalas ut, hur länge, vem som ska förvalta kapitalet, nivå av risk, om särskild hänsyn ska tas till hållbarhet och så vidare.

Valfriheten gäller även rätten att flytta tjänstepensionskapital, där en flytt kan medföra ökade risker, lägre garantier eller högre avgifter utan att individen är medveten om att det sker. Av den anledningen är det avgörande att branschens aktörer bidrar till att öka kunskapen och göra informationen mer lättillgänglig, något som många försäkrade kommenterade i Alectas undersökning. Att vara välinformerad är det bästa skyddet mot dåliga eller omedvetna beslut. Denna rapport, som bygger på Alectas genomförda flyttundersökning samt branschstatistik, syftar till att belysa just detta.

När flytträtten infördes 2007 förändrades tjänstepensionsmarknaden. Banker och försäkringsbolag tävlar sedan dess om individernas pensionskapital, vilket har lett till en ökning både i antalet flyttar och det kapital som flyttas runt mellan aktörerna på tjänstepensionsarenan.

” **De försäkrade som har kunskap och den information som krävs har större möjligheter att värdera sina alternativ före en flytt.**

För tolv månadersperioden innan den nya upphandlingen trädde i kraft (oktober 2022 – september 2023) startades ITP-flyttar till ett värde av 7,1 miljarder kronor. Den efterföljande tolv månadersperioden (oktober 2023–september 2024) startades det ITP-flyttar till ett värde av 22,7 miljarder kronor. Flyttvolymen mer än tredubblades.

För den försäkrade innebär flytträtten en chans att få större kontroll över sin tjänstepension. Samtidigt förutsätts det att den försäkrade har tillräckligt med kunskap för att fatta genomtänkta beslut – något som inte alltid är fallet. Tjänstepensionen är en så kallad ”lågintresseprodukt”, vilket innebär att många har begränsad förståelse för hur den fungerar. Ofta är det inte den försäkrade själv som initierar en flytt, utan marknadsaktörer som aktivt påverkar beslutet. Detta tyder på att det ofta är andra faktorer än den försäkrades egna behov och önskemål som styr valet fullt ut.

Hur kan det säkerställas att den försäkrade har tillräcklig information för att fatta ett välgrundat beslut när flyttfrågan plötsligt uppstår? I Alectas undersökning framkommer det att beslutet att flytta även kan ske i samband med ett helt annat ärende hos banken. Blir det då det bästa valet för den försäkrade? Det här är en central fråga för att garantera att de försäkrades val alltid är medvetna och sker i den försäkrades bästa intresse.

De försäkrade som har kunskap och den information som krävs har större möjligheter att värdera sina alternativ före en flytt. För att säkerställa välgrundade beslut som senare inte behöver ångras så måste informationen vara mycket tydlig och lättillgänglig.

Flyttmarknaden

Under 2024 var kapitalflyttarna drygt 45 procent större än föregående år. Ökningen var kraftigast inom valcentralsområdet. I avsnittet nedan – Inom ITP – kommer en fördjupning.

Under de senaste fyra kvartalen växte flyttarna av tjänstepensioner till sammanlagt 104 miljarder kronor. Det motsvarar nära hälften (47 procent) av premierna i samtliga konkurrensutsatta tjänstepensionsplaner.

Under samma period flyttades 47 miljarder kronor via kollektivavtalens valcentraler. Det var en ökning med 76 procent, eller drygt 20 miljarder kronor, jämfört med föregående år.

Flytt av tjänstepensionskapital har varit och är fortfarande ett tydligt fokus i branschen. Det drivs på av förmedlare och av bankbolag. Flyttkapitalet är fortfarande större

utanför kollektivavtalens valcentraler, men under 2024 har valcentralsflyttarna vuxit. Från myndighets- och partshåll ställs nu frågor om konsumentskyddet i flyttkarusellen.

Inom ITP

ITP-marknaden omfattar alla privatanställda tjänstemän som arbetar hos en arbetsgivare med kollektivavtal. I dagsläget motsvarar det cirka 1 miljon anställda. Utöver dessa finns många som tidigare har haft ITP och även dessa har flytträtt för de delar som omfattas av flytträtt.

Halva premievolymen

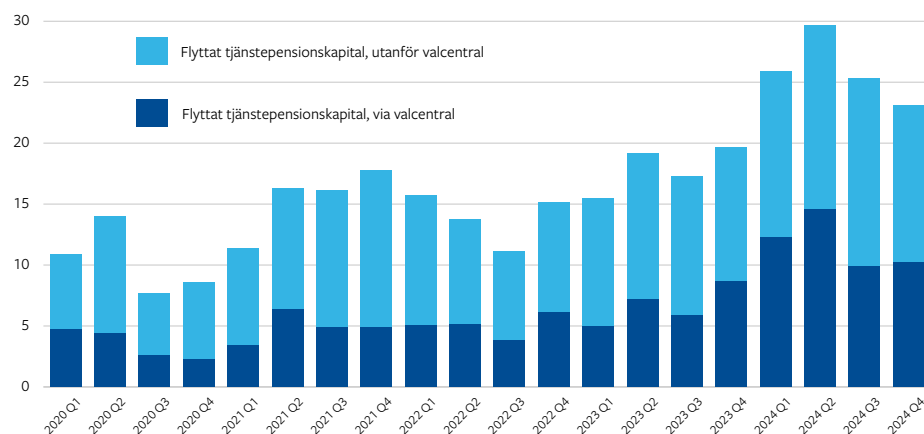
Under 2024 genomfördes flyttar av ITP-kapital motsvarande 47 procent av premierna i ITP 1 och ITPK. Den totala summan av flyttarna uppgår till 20,3 miljarder kronor.

Under samma period uppgick den samlade premievolymen inom ITP till 43,5 miljarder kronor. Flyttvolymen mer än tredubblades efter att den nya upphandlingsperioden började gälla i oktober 2023.

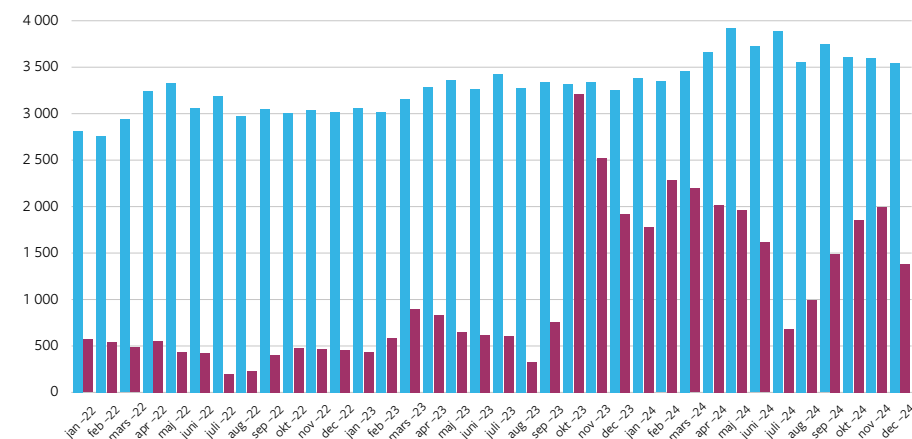
I diagrammet nedan jämförs premierna för ITP 1 och ITPK (som Collectum förmedlar till bolagen varje månad) med kapitalet i de flyttar som samtidigt inleds. Den nya upphandlingsperioden inom ITP gäller från och med oktober 2023 och drog igång en veritabel flyttkarusell, då bland annat Nordea åter blev ett valbart bolag.

Sedan dess har flyttvolymer etablerats på en betydligt högre nivå än tidigare. Flyttmarknaden har därmed blivit en betydelsefull arena för konkurrensen inom ITP.

Flyttat tjänstepensionskapital (mdkr), totalt per kvartal

ITP 1 och ITPK: Månadens premier respektive inledda kapitalflyttar (mkr)

Flyttmarknaden, *forts.*

Flyttat tjänstepensionskapital går främst till fondförsäkring

Tre fjärdedelar av ITP-kapitalet som har flyttats har gått till fondförsäkringar. Inom ITPK var det närmare 90 procent och inom ITP 1 går cirka 70 procent till fondförsäkring. Den lägre andelen inom ITP 1 beror på att halva premien är bunden till traditionell försäkring och att just detta kapital följaktligen bara kan flyttas till andra traditionella försäkringar.

ITP-flyttarna har vuxit kraftigt och flödet går från traditionell försäkring till fondförsäkring, där bankernas livbolag är mest aktiva. Förekomsten av kapitalflyttar innebär samtidigt att det finns en verklig konkurrens inom ITP-området.

Flyttarna inom ITP-området administreras av Collectum men genomförs direkt mellan de berörda bolagen.

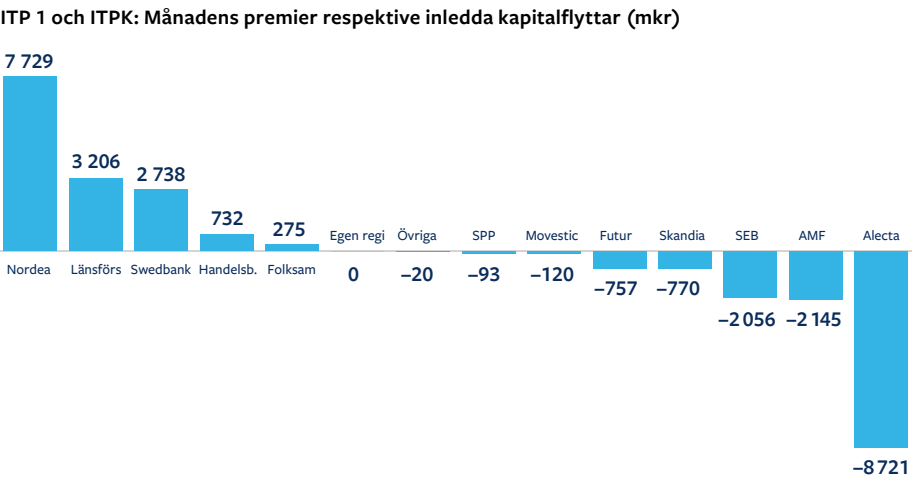
Alectas flyttnetto uppgick 2024 till –8,7 miljarder kronor.¹⁾ Av dessa flyttades 6,2 miljarder till fondförsäkringar och 2,5 miljarder kronor till traditionell försäkring.

På ITP-flyttmarknaden var de stora aktörerna storbanker och försäkringsbolag, där flera av dessa aktörer även har andra produkter att erbjuda de försäkrade. Genom att erbjuda flytt av tjänstepension i samband med kundkontakt i andra frågor blir anskaffningskostnaden för dessa bolag relativt låg.

ITP upphandlades under 2023 för perioden oktober 2023 till september 2028. De bolag som blev valbara och för vilken/vilka produkter återfinns i tabellen till höger.

Traditionell försäkring	Fondförsäkring
Alecta	Handelsbanken Liv
AMF	LF Fond
Folksam	Swedbank
Nordea	Nordea
SPP	SPP

Försäkrade inom ITP fick rätten att flytta sitt kapital 2007 i samband med att flytträtten för pensionsförsäkringar infördes. De enda bolagen som tar ut flyttavgift inom ITP är AMF med 200 kronor och Folksam med 175 kronor.

Undersökning om flytt av tjänstepension 2024

En kvantitativ enkätundersökning genomfördes via mejl, av Alecta, och hade en svarsfrekvens på 12,8 procent vilket var 1 131 svarande.

Undersökningsperioden varade mellan mars 2024 och februari 2025. Enkäten skickades ut månaden efter att den försäkrades flytt av tjänstepension blivit genomförd, undantaget sommarmånaderna samt december och januari.

Utöver den enkät som Alecta skickade ut har undersökningsföretaget Novus genomfört 16 djupintervjuer med försäkrade som flyttade ut från eller in till Alecta under 2024.

Undersökningarna har i första hand genomförts för att få en bättre bild av hur hög medvetenheten har varit hos de försäkrade i samband med att de har genomfört en flytt av sin tjänstepension. En första kvalitativ flyttundersökning gjordes 2013, men därefter har Alecta genomfört kvantitativ enkätundersökningen via mejl varje år sedan 2019.

Minskande andel försäkrade som var medvetna om att de flyttat

I årets undersökning var det en markant minskning av de försäkrade som var medvetna, 84 procent, om att de hade genomfört en flytt av sin tjänstepension. 2023 var motsvarande resultat 92 procent. Detta motsvarar en minskning med 8 procentenheter.

92 procent av de som valde att flytta in till Alecta var medvetna om sin flytt till skillnad från de som valde att flytta ut ur Alecta där medvetenheten var 83 procent.

Vad kan då ha påverkat medvetenheten negativt? Det som kan ha haft en negativ påverkan på medvetenheten var

att 55 procent, av de medvetna, svarat att de *fått hel eller delvis hjälp av rådgivare eller tredje part* att genomföra flytten.

I de djupintervjuer som genomfördes framkom det att de försäkrade som valde att flytta ut från Alecta fått tanken väckt av annan aktör medan de som valde att flytta in till Alecta aktivt tagit beslutet själva att flytta till just Alecta. Många av de som valde att flytta in till Alecta hade flyttat sin tjänstepension tidigare medan de flesta som valde att flytta ut ur Alecta genomförde sin första tjänstepensionsflytt.

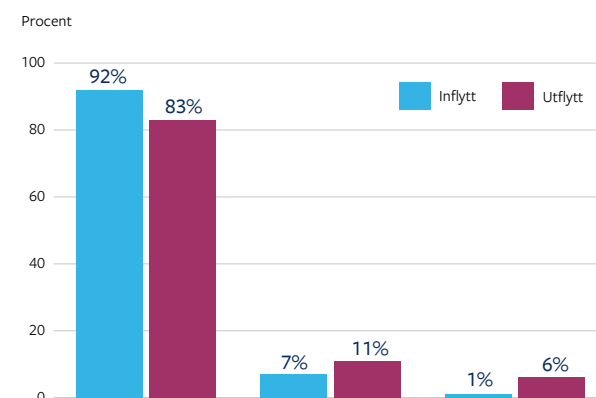
Medvetenheten har varierat mellan åren men tappet i 2024 års undersökning har varit den klart största. Under 20-talet har det tidigare legat på en nivå om 90 procent. Medvetenheten ökade markant i och med pandemin 2020 då många privatanställda tjänstemän arbetade från hemmet.

” **Medvetenheten har varierat mellan åren men tappet i 2024 års undersökning har varit den klart största.**

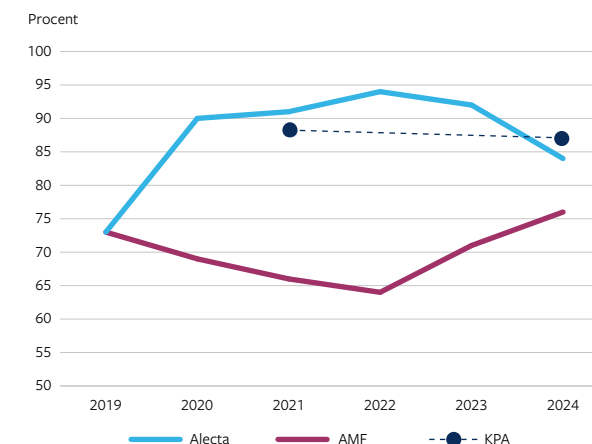
I AMF:s flyttrapport²⁾ framgår att 76 procent var medvetna om att de flyttade sin tjänstepension, resultatet var något bättre än det som AMF hade föregående år.

I KPA:s flyttrapport³⁾ framgår det att 87 procent var medvetna om att de flyttade sin tjänstepension. Detta resultat hade endast en marginell försämring sedan KPA:s föregående undersökning 2021.

Flyttade du din tjänstepension under det senaste året?

Utveckling av medvetenhet (procent)

Undersökning om flytt av tjänstepension 2024, *forts.*

Mer än hälften fick hjälp för att genomföra flytten

Majoriteten av de försäkrade, 55 procent, svarade att de genomförde flytten av tjänstepensionskapitalet genom att:

- "En rådgivare eller tredje part hjälpte mig att genomföra flytten. Jag behövde bara signera" (**37 procent**)
- "Fick delvis hjälp av en rådgivare eller annan tredje part att genomföra flytten" (**18 procent**)
- "Jag gjorde allt arbete själv" var endast **29 procent** som svarade. Detta var något högre än i KPA:s resultat där det var **20 procent** och betydligt högre än AMF:s resultat där det endast var **9 procent** som gjort allt arbete själv.
- **62 procent** av de försäkrade som valde att flytta ut ur Alecta tog hjälp av rådgivare eller tredje part för att genomföra själva tjänstepensionsflytten.

- **54 procent** av de försäkrade som valde att flytta in sin tjänstepension till Alecta svarade "Jag gjorde allt arbete själv".

Nästan hälften har tagit eget initiativ till att flytta

49 procent svarade att anledningen till att de flyttade var *Mitt initiativ*, vilket motsvarar nästan hälften av de tillfrågade. Motsvarande resultat 2023 var 69 procent. *Mitt initiativ* var, trots minskningen, avsevärt högre hos de svarande i Alectas undersökning än i AMF:s och KPA:s. Där var motsvarande siffra 30 procent respektive 29 procent.

Banken som initiativtagare ökade till 22 procent jämfört med 2023 års resultat på 12 procent. I AMF:s undersökning var resultatet 35 procent och i KPA:s 44 procent.

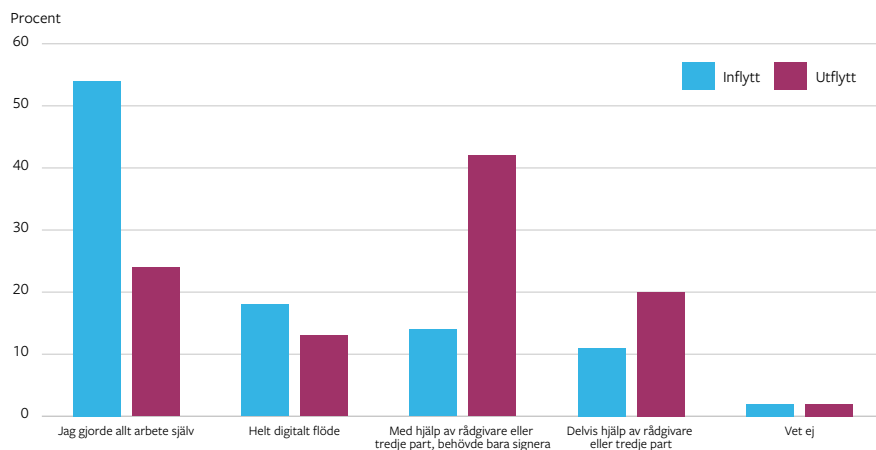
- **41 procent** av dessa svarade att flytten av tjänstepension *Kopplades till lån och andra tjänster i banken.*
- **70 procent** av ovanstående angav att det fanns *koppling till bolånet.*

Finansinspektionens Daniel Barr har uttalat att "Det finns en risk att det inte är kundens bästa som ligger bakom de här flyttarna" – [läs mer](#) ►

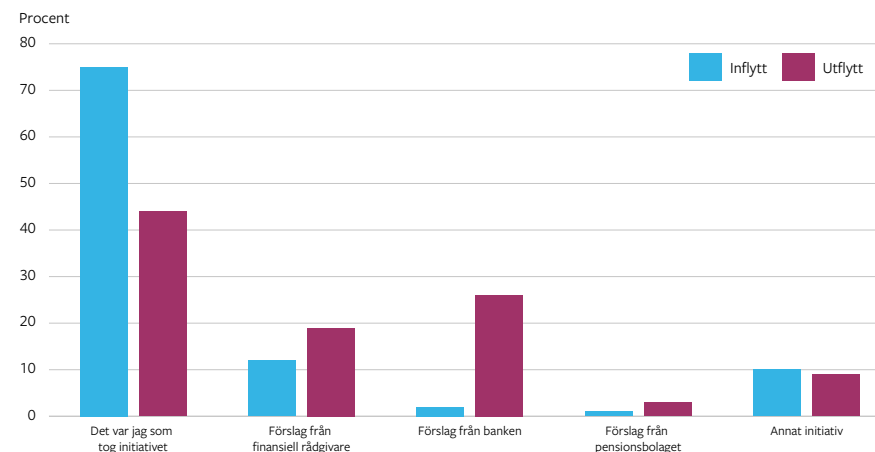
Rådgivare som initiativtagare ökade mest i årets undersökning, till 18 procent från 5 procent som var motsvarande siffra 2023. Det är helt logiskt när en så stor andel som 55 procent svarat att de genomfört flytten med *hjälp av rådgivare eller tredje part.*

Hos både AMF och KPA var resultatet lägre, där landade siffran på 13 procent.

Hur genomfördes flytten?

Initiativtagare till att flytta

Undersökning om flytt av tjänstepension 2024, *forts.*

En majoritet gjorde jämförelse före flytt

Åtta av tio av de försäkrade svarade att de genomförde en jämförelse före flytten av sin tjänstepension.

- Ja, jag jämförde själv utgjorde **43 procent**
- Ja, jag fick hjälp att jämföra utgjorde **38 procent**.

De populäraste platserna för jämförelser var *Min Pension*, *pensionsbolagens* och *bankernas hemsidor*.

I årets undersökning ökade jämförelse via *Rådgivare* mest, till 14 procent från 8 procent 2023. *Valcentralerna* å andra sidan var tre gånger så populär jämförelseplats 2023 jämfört med årets resultat på 12 procent.

De försäkrade som valt att flytta in sin tjänstepension till Alecta svarade i högre utsträckning att de hade använt *pensionsbolagens hemsidor*, 23 procent; samt *valcentraler*, 17 procent, som platser för jämförelse.

De försäkrade som valde att flytta ut sin tjänstepension från Alecta svarade i högre utsträckning att de hade använt *bankernas hemsidor*, 16 procent; och *rådgivare*, 15 procent, som plats för jämförelser.

Min Pension erbjuder ingen möjlighet för jämförelser men ger de svarande insikt om i vilka bolag de har sina pensioner. *Pensionsmyndigheten* kan ge de försäkrade insikt i vilka fondval de har inom PPM om det är något som de vill kopiera eller säkerställa att de väljer annorlunda.

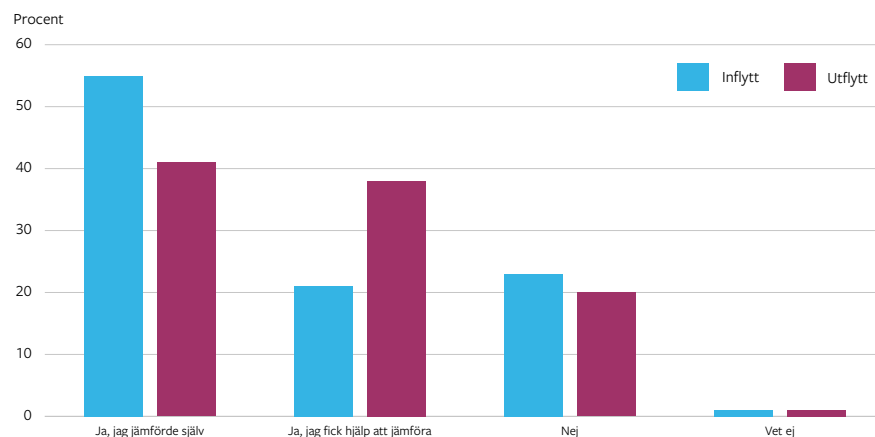
Annan plats är bland annat *Konsumenternas försäkringsbyrå*, *arbetsgivaren* och *automatisk digital rådgivning*. I djupintervjuerna med försäkrade som flyttade in till Alecta framkom att både Google och AI-tjänster har använts för att jämföra och ta beslut.

Överblick och samla var det mest angivna skälet till flytt

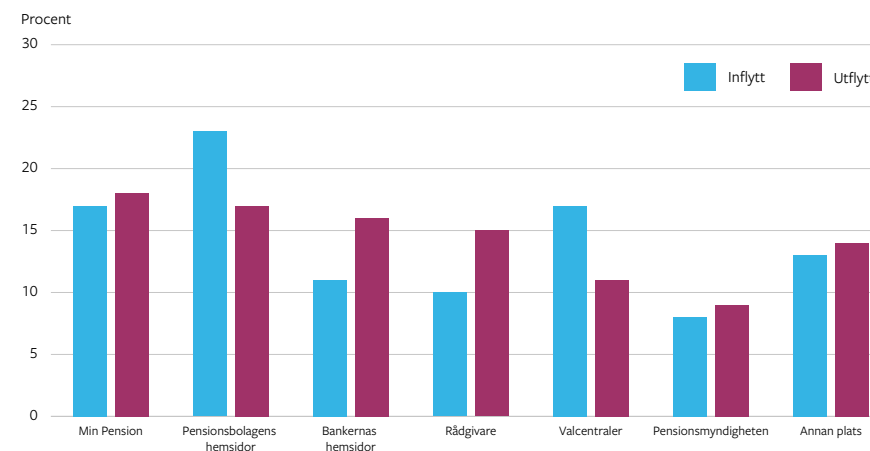
Få överblick och samla sina engagemang, 18 procent, var det mest angivna skälet till att flytta. Dessa svar var helt i linje med SPP:s rapport *Pensionstrender 2025*⁴⁾, där en av trenderna var 'Allt fler vill samla pensionen'. Trenden stöds även av svaren i KPA:s och AMF:s flyttundersökningar där *Få överblick och samla* också kommit ut i topp.

Därefter var det *Högre avkastning*, 16 procent, respektive *Lägre avgift*, 13 procent som de försäkrade svarade i Alectas undersökning. I AMF:s undersökning kom *Bättre avkastning* också på en andra plats medan det blev en tredje plats i KPA:s undersökning.

Gjorde den försäkrade någon jämförelse före flytt?

Var gjordes jämförelsen?

Undersökning om flytt av tjänstepension 2024, *forts.*

Flyttade tjänstepension från Alecta

För denna grupp var det mest angivna skälet till flytt att *Få överblick och samla sina engagemang*, 19 procent, följt av *Högre avkastning*, 17 procent och *Rådgivare*, 11 procent. I djupintervjuerna framkom att man nu såg sin pension när man loggade in på banken för andra ärenden och upplever därmed att man har mer koll på sin pension.

Flyttade tjänstepension till Alecta

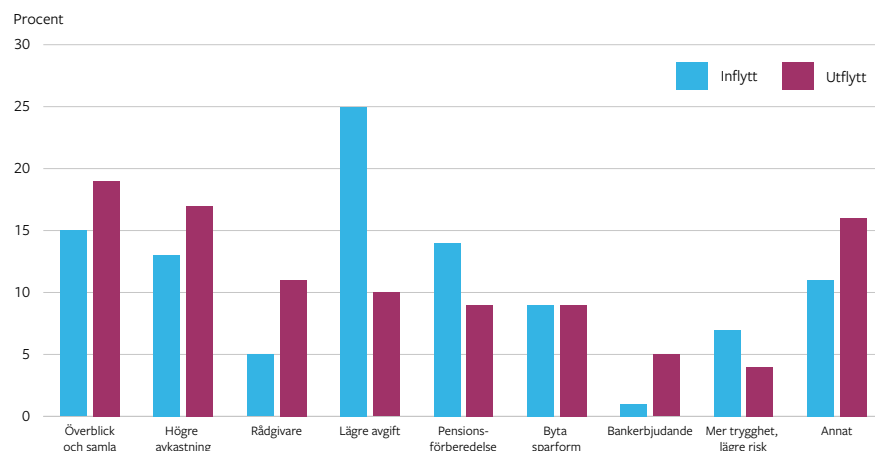
För denna grupp var det mest angivna skälet till flytt i stället *Lägre avgift*, 25 procent, följt av *Högre avkastning*, 17 procent och först därefter kom *Få överblick och samla sina engagemang*, 15 procent. *Få överblick och samla alla sina engagemang* för de som flyttar in till Alecta handlar ofta om att samla hela sin ITP 2 på ett ställe eller att man flyttar för tidigare val inte längre finns tillgängligt.

Hur är kunskapsnivån kring försäkringsalternativen?

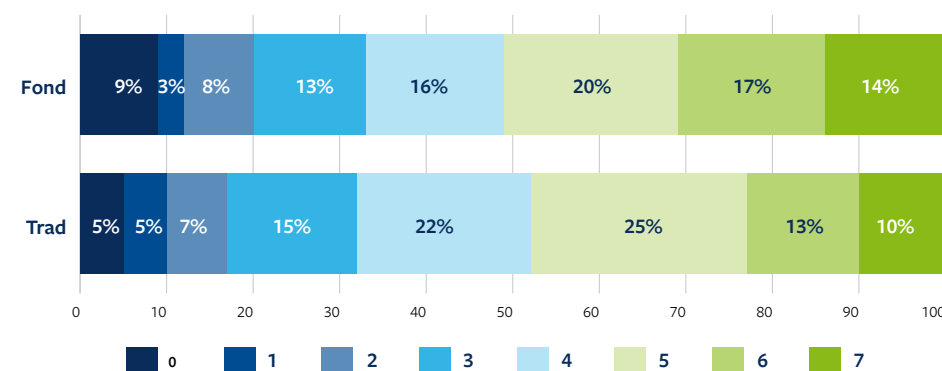
De svarande fick självuppskatta sin kunskap om de två olika försäkringsalternativen, *Traditionell försäkring* och *Fondförsäkring* på en skala från 1–7. (1: *mycket låg kunskap*, till 7: *mycket hög kunskap*, 0: *kan inte bedöma kunskapsnivån*.) Totalt sett bedömde en högre andel av de försäkrade sin kunskap som god till mycket god för *Fondförsäkring* än för *Traditionell försäkring*. Å andra sidan var det nästan dubbelt så stor andel som svarade Ingen kunskap för *Fondförsäkring* än för *Traditionell försäkring*.

När männen bedömde sin kunskap för traditionell försäkring så blev kunskapsnivåerna hög till mycket hög (5–7) dubbelt så många i jämförelse med kvinnorna som i stället har svarat ingen kunskap (0), mycket låg till låg (1 och 3) i högre utsträckning.

Skäl till att flytta tjänstepensionen?

Hur skattar den försäkrade sin kunskapsnivå för traditionell respektive fondförsäkring?

Undersökning om flytt av tjänstepension 2024, *forts.*

När det kom till *Fondförsäkring* så svarade männen att de hade mycket hög (6–7) kunskap i avsevärt högre utsträckning än kvinnorna som låg högre än männen i andel inom alla de andra svarsalternativen.

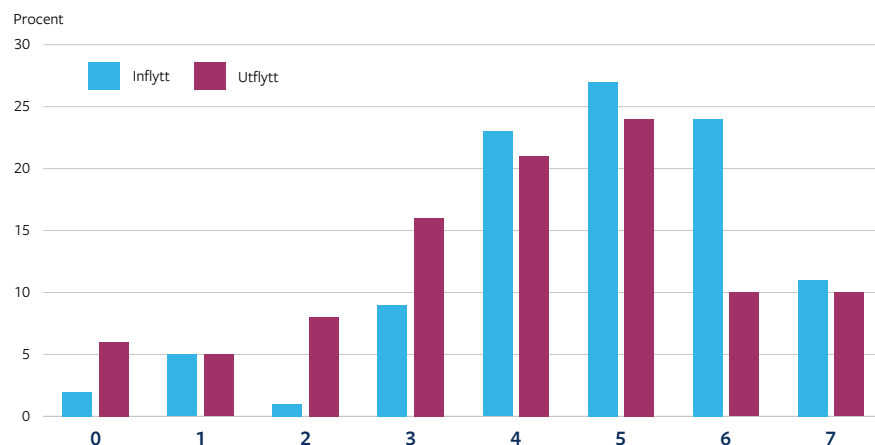
Stora skillnader var det även mellan de försäkrade som flyttade sin tjänstepension ut från eller in i Alecta. De försäkrade som flyttade in sin tjänstepension bedömde sin kunskap som mycket högre än de försäkrade som valt att flytta ut sin tjänstepension från Alecta. Här kan finnas skäl att anta att de som flyttade ut inte har lika stor tilltro till sin egen kunskap inom pension, då de var många fler som tog hjälp med sin flytt, som de som flyttade in.

När det gäller *Traditionell försäkring* så bedömde de försäkrade sin kunskap, som flyttade in, som medel till mycket högre 4–7 medan de försäkrade som flyttade ut svarat ingen kunskap (0) och låg kunskap (2–3) i mycket högre utsträckning. Se diagram nedan.

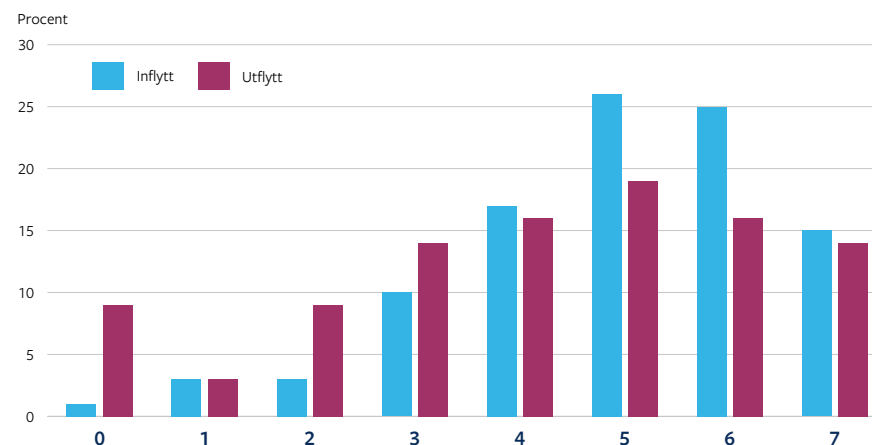
För *Fondförsäkring* var det helt jämnt mellan de in- och utflyttade som svarade mycket hög kunskap (7). Av de försäkrade som flyttade in var det en högre andel som svarade hög till högre (5–6). De försäkrade som flyttade ut har i mycket högre grad svarat ingen kunskap (0) samt lägre kunskap (2). Se diagram nedan.

” De försäkrade som flyttade in sin tjänstepension bedömde sin kunskap som mycket högre än de försäkrade som valt att flytta ut sin tjänstepension från Alecta.

TRADITIONELL FÖRSÄKRING – Skattningsjämförelse mellan in- och utflyttade försäkrade

FONDFÖRSÄKRING – Skattningsjämförelse mellan in- och utflyttade försäkrade

Förslag på vad pensionsbolagen kan göra bättre

Alla försäkrade fick i slutet av enkätundersökningen möjlighet att skriva vad de anser att pensionsbolagen kan bli bättre på. Det inkom 200 kommentarer totalt. Nedanstående områden var de som togs upp i störst omfattning.

Brist på kunskap och viljan att lära

Brist på kunskap om pensioner och med en önskan om att kunna lära sig mera via bolagen. Det handlar om allt från baskunskap till hur de försäkrade ska tänka när det gäller uttag av pension. Enklare, tydligare kommunikation och vägledning efterfrågas för att göra pension mer begripligt och lättillgängligt.

- Enklare och mer begriplig kommunikation. Pension upplevs som komplext så det som efterfrågas är kortare, tydligare och mer pedagogisk information.
- Många vill ha mer praktisk hjälp, exempelvis via webinarium on-line, digitala verktyg eller neutral rådgivning, särskilt inför pensioneringen. De vill också lära mer om efterlevandeskydd och konsekvenser av olika val som kan göras.
- Svårt att hitta information om avgifter, fonder och olika valmöjligheter.
- Det finns önskan om att kunskap runt pension bör förmedlas redan i yngre ålder så att fler förstår vikten av långsiktiga val.
- Olika kunskapsnivåer kräver att informationen differentieras så att den finns både för nybörjare och för de lite mer insatta.

Kommentarerna från enkäten kring brist på kunskap och viljan att lära bekräftas av djupintervjuerna genomförda av Novus. I intervjuerna framkom även att det finns klara brister i kunskap kring garanti i traditionell försäkring och vilka skillnaderna är mellan de två alternativen (traditionell och fondförsäkring). En undersökning från Avtalat visar på att de anställda har högre vetskap om den kollektivavtalade tjänstepensionen än om andra försäkringar som man omfattas av. Att ha vetskap innebär däremot inte att de har kunskaper kring pension.

Placeringar

Här handlade det främst om investeringsstrategi, riskhantering och transparens.

- Många vill se bättre riskbedömningar och undvika investeringar i skandolomsusade eller politiskt känsliga bolag, såsom Northvolt och ryska företag. Samtidigt efterfrågar vissa mer risk i traditionella försäkringar och högre aktieexponering för äldre sparare.
- Det finns å ena sidan de som vill att pensionsförvaltningen investerar brett i indexfonder snarare än att försöka hitta enskilda vinnare. Sedan var det andra som hade en önskan om högre avkastning, särskilt i traditionella försäkringar, och att pensionsförvaltarna ska fokusera på långsiktig tillväxt snarare än att försöka slå index. Efterfrågan på större fokus på hållbarhet, CO₂-minskning och socialt ansvar fanns också.
- Många vill ha tydligare information om var deras pengar investeras och större möjlighet att själva välja placeringar, inklusive i aktier och fonder efter eget tycke.

- Det finns en frustration över att vissa investeringar anses ha för låg avkastning. Vissa menar att för mycket fokus ligger på låga avgifter i stället för långsiktig värdetillväxt.

Erbjudande

När det gäller kommentarer kring erbjudande så kretsade dessa kring tre huvudområden: tydlighet (vilket återfinns i stycket Brist på kunskap och viljan att lära), lägre avgifter och bättre avkastning (återfinns i stycket om Placeringar ovan).

Flera av de försäkrade som deltog i undersökningen anser att avgifterna är för höga och efterfrågade lägre förvaltningskostnader, slopade flyttavgifter och minskade kostnader för administration och marknadsföring.

Flytt av tjänstepension

Flera kommentarer uttrycker missnöje med att det tog för lång tid och var för krångligt att flytta sitt tjänstepensionskapital. Det finns en önskan om snabbare och enklare processer, både vid flytt av tjänstepension och vid fondbyten.

Det var även flera försäkrade som påpekade att det borde vara lättare att flytta pensioner utan onödiga hinder, avgifter eller inläsnings effekter. Dessutom efterfrågades bättre information om hur man kan flytta en vilande tjänstepension, särskilt utan krav på att kontakta den tidigare arbetsgivaren.

Förslag på vad pensionsbolagen kan göra bättre, *forts.*

I djupintervjuerna uttryckte de svarande att de inte uppfattade själva flytten som krånglig och svår utan snarare att val av risknivå och strategi för pensionen var det som var svårt.

Hållbarhet

Det råder en mycket blandad syn på hållbarhet framför allt i kombination med avkastning, hur stor roll hållbarhet har/bör få ha jämfört med hur viktigt det är med en bra avkastning för en god pension.

Det finns dock en efterfrågan på tydligare och mer enhetlig hållbarhetsinformation från bolagen.

Slutsatser

De bolag som har varit närmast kunden var vinnarna på flyttmarknaden för tjänstepensioner under 2024.

De försäkrade påverkas i hög grad att flytta sin tjänstepension via inloggning på banker och försäkringsbolag, de får i vissa fall erbjudanden med rabatter för andra produkter. Att flera av bolagen har stora kontorsnät och ofta en personlig relation med de försäkrade stärker deras möjlighet ytterligare till att få de försäkrade att flytta. I djupintervjuerna och enkätundersökningen framkom det att det ofta var något annat bolag som väckt tanken på att flytta från Alecta.

Enligt de svarande i Alectas undersökning, såväl som i AMF:s och KPA:s, så framkom det att villkorade erbjudanden blir allt vanligare. Dessa villkorade erbjudanden kan röra rabatt på bolån eller rabatt på andra produkter som bolaget har. Har de försäkrade kunnat värdera vad beslutet

om att ta rabatt på andra produkter har för inverkan på tjänstepensionen? Beslutet att flytta tjänstepensionen kompliceras genom att blanda in andra erbjudanden och risken kan vara att fokus flyttas till erbjudandet här och nu och att tjänstepensionen blir underordnad.

De försäkrade flyttade mycket oftare till fondförsäkring än till traditionell försäkring. De har lämnat ett sparande med garanti för ett sparande med ibland högre risk, beroende på fondval. Det framkom tydligt i Alectas djupintervjuer att de försäkrade var omedvetna om att det finns en garanti i traditionell försäkring vilket det inte gör i fondförsäkring.

Samla och få överblick var det största incitamentet till att flytta och var ett större incitament hos de som valt att flytta ut ur Alecta. De försäkrade som i stället valde att flytta in till Alecta svarade *Lägre avgifter* i störst utsträckning. Inflyttarna har dessutom både jämfört och gjort jobbet med flytten själva i högre utsträckning än de som flyttat ut. Inflyttarna bör därför ha skapat sig en bättre bild av de olika erbjudanden som finns innan de gjorde sitt val.

Samla och få överblick var den drivkraft som även delas med resultaten i AMF:s och KPA:s undersökningar. Det finns trots denna önskan hinder att lyckas med detta, förmånsbestämt och PPM är inte möjliga att flytta. Den enda plats de försäkrade har för att få en total överblick av allt inom pensionsområdet är *Min Pension*.

Många försäkrade svarade att *de har fått delvis hjälp* eller *hjälp med allt och bara har behövt signera*, vilket kan vara en förklaring till varför medvetandet om att ha flyttat sin tjänstepension har sjunkit till 84 procent 2024 jämfört med 2023 då det var 92 procent. För en del försäkrade kan det

” Enligt de svarande i Alectas undersökning, såväl som i AMF:s och KPA:s, så framkom det att villkorade erbjudanden blir allt vanligare. Dessa villkorade erbjudanden kan röra rabatt på bolån eller rabatt på andra produkter som bolaget har.

vara skönt att få hjälp med beslut och slippa göra val själv som rör ekonomiska frågor, och då allra helst pension där kunnandet generellt är lågt.

Alectas resultat var, även här, i linje med KPA och AMF, vilket visar på att problemet med att omedvetenhet kring flytt av tjänstepension är stort. ITP, AKAP-KR (KAP-KL och PFA) och Avtalspension SAF-LO är de tre största tjänstepensionsavtalen i Sverige.

Vad kan då göras för att öka medvetenheten? Alla tre bolagens undersökningar visar att de tillfrågade efterfrågar att de behöver mer kunskap och här har Avtalat, valcentralerna och alla bolag på marknaden för tjänstepensioner ett arbete att göra genom att tillgängliggöra bättre information som är lättare att ta till sig. Ett av många sätt att tillgängliggöra information är att hitta olika typer av kunder för att bland annat kunna ge exempel på hur andra gör.

Vad är det för kunskap de försäkrade efterfrågar? De vill förstå skillnader mellan produkterna, traditionell och

Förslag på vad pensionsbolagen kan göra bättre, *forts.*

fondförsäkring. Till exempel att traditionell försäkring har garanti, som nämnts tidigare, medan en fondförsäkring kan innebära högre risk, beroende på fondval, och inte har någon garanti men kan ge möjlighet till högre avkastning.

Utöver de som efterfrågar mer kunskap så finns det säkert de som skulle vilja veta och känna att de inte behöver lägga energi på att lära sig om pensionsprodukter, bara de vet att den lösning de har idag genom kollektivavtalet ger en rimligt bra pension. Om så skulle vara fallet skulle de kunna ägna sig åt andra saker i livet med gott samvete. Det är genuint svårt för de allra flesta att på förhand kunna utvärdera konsekvenserna av långsiktiga finansiella beslut. De försäkrade behöver någon att lita på. Det finns många som

tror att de förväntas fatta kloka investeringsbeslut själva och det blir då en grogrund för ett dåligt samvete.

När det gäller flytt av tjänstepension så har det även här uttryckts en önskan av förenklad och effektivare hantering kring flytt av tjänstepension. Inom ITP saknar många försäkrade insikt kring att

- det finns en betänketid på 10 dagar innan flytten inleds
- en traditionell försäkring kräver mer arbete för att flyttas än en fondförsäkring.

Sist men inte minst; flytträtten är bra för de försäkrade som vet vad de vill ha, både avseende produkt och risknivå, och som är införstådda med vad det är för val de gör.

NOTER

¹⁾ Av Collectums flyttstatistik kan man utläsa antalet kapitalflyttar som inletts en viss månad samt volymen i kronor. Det innebär att statistiken hämtas tidigt i flyttprocessen, cirka två veckor efter kundens första flyttanmälan och långt innan flytten är helt genomförd. Collectums statistik för en viss tidpunkt skiljer sig därför från annan statistik som bygger på genomförda flyttar.

²⁾ AMF Flyttrapport 2024 – Hur sker flyttar inom kollektivavtalad tjänstepension?

³⁾ KPA Flyttrapport 2024 – Omedvetna val bakom ökade tjänstepensionsflyttar. Länkar till rapporterna finns på sidan 15.

⁴⁾ SPP Pensionstrender 2025, se sidan 15.

MER INFORMATION

avtalat.se

collectum.se

minpension.se

pensionsmyndigheten.se

svenskforsakring.se

ANDRA RAPPORTER

AMF Flyttrapport 2024

KPA Flyttrapport 2024

SPP Sju trender inom pension

Avtalat Ny rapport på Kollektivavtalets dag:
Sämst kunskap om ersättning vid dödsfall

alecta

Alecta är förvaltare av tjänstepension sedan 1917. Vårt uppdrag är att ge kollektivavtalade tjänstepensioner så stort värde som möjligt för både våra företags- och privatkunder. Det gör vi genom god avkastning, bra kundservice och låga kostnader. Vi förvaltar drygt 1 186 miljarder kronor åt våra ägare som är 2,8 miljoner privatkunder och 35 000 företagskunder.